

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Кафедра права, психології та сучасних європейських мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2019

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

071 Облік і оподаткування,

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Облік і оподаткування

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

вибіркова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник

Шайхлісламов Земфір Рафікович

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

доцент кафедри права, психології та сучасних

(посада повністю)

європейських мов

кандидат психологічних наук,

(науковий ступінь, вчене звання повністю)

старший науковий співробітник

20.11.2019 р.

підпис

З. Р. Шайхлісламов

ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програми

Гриневич Людмила Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

завідувачка кафедри економіки та обліку

(посада повністю)

доктор економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання повністю)

20.11.2019 р.

підпис

Л. В. Гриневич

ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри права, психології та

(назва кафедри)

сучасних європейських мов

протокол від 24.12.2019 р. № 7 .

Зав. кафедри

(підпис)

М. М. Топоркова

(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 27.12.2019 р. № 6

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко

ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів із спеціальності 071 Облік і оподаткування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування фахових компетентностей у здобувачів вищої освіти до професійної діяльності та полягає у вивченні загальних закономірностей, механізмів становлення та розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та утворень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення складових психологічного знання, засвоєння основних термінів і понять психології на рівні відтворення, тлумачення та використання їх у повсякденному та професійному житті.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях навчальної дисципліни «Філософія» та є основою для подальшого засвоєння професійної навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини».

Мова викладання – українська.

НАВЧАЛЬНИЙ ВІДДІЛ
ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ КНТЕУ

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути критичним та самокритичним;

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК 3. Здатність працювати в команді;

ЗК 4 Здатність працювати автономно;

ЗК 5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;

ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК 11. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. фахових компетентностей.

фахових компетентностей:

ФК 10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків;

програмних результатів навчання:

ПРН 7. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах;

ПРН 13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування;

ПРН 15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві;

ПРН 22. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ПРН 23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика сенсорно-перцептивних процесів

Основні характеристики когнітивної сфери особистості. Визначення та властивості понять відчуття та сприймання. Функції відчуттів та сприймань.

Відчуття та сприймання як різні за повнотою та глибиною рівні пізнавальної діяльності індивіда. Активно орієнтуюча та регулююча функції відчуттів та сприймань у поведінці та діяльності. Основні характеристики сенсорного образу.

Модальність (якість) відчуття. Інтенсивність відчуття як його кількісна характеристика. Чутливість аналізатора та її вимірювання. Часові характеристики відчуттів. Поняття про тривалість та послідовність відчуттів. Просторові характеристики відчуттів.

Цілісність та структурність сприймання, різні тлумачення їхніх механізмів (гештальтпсихологія, Д.Гібсон, теорія перцептивних дій). Предметність та свідомість сприймання як його змістовної характеристики. Константність сприймання. Значення константності сприймання для життєдіяльності. Механізм константності сприймання. Поняття про діапазон повної константності. Види перцептивних констант.

Поняття про аперцепцію. Вплив специфічних характеристик перцептивного образу (цілісності, предметності, узагальненості та ін.) на відображення просторово-часових, якісних та кількісних характеристик об'єктів.

Тема 2. Увага. Пам'ять

Основні підходи до визначення уваги. Психологічні теорії уваги. Функції уваги. Особливості розвитку та шляхи формування властивостей уваги.

Увага в пізнавальній діяльності особистості.

Психологічна активність і форми її прояву. Усвідомлюване і неусвідомлюване в пізнавальній діяльності. Установка і діяльність. Психічна саморегуляція, довільне і мимовільне в саморегуляції.

Неспання та увага. Активація та увага. Основні підходи до визначення уваги. Психологічні теорії уваги. Функції уваги.

Якості уваги. Проблема їх класифікації. Види уваги залежно від її спрямованості та зосередження. Властивості уваги. Експериментальне вивчення уваги. Внутрішньо та міжфункціональні зв'язки уваги.

Фізіологічні умови уваги. Уявлення про увагу в класичній та сучасній фізіології: підвищення вибіркової мозкової активності як основа зосередженості уваги. Рівні неспання і увага; об'єктивні фізіологічні показники активації функціональних систем, нервові механізми активації; роль кори головного мозку в організації уваги.

Розвиток і формування уваги. Деякі вікові особливості розвитку уваги. Шляхи формування властивостей уваги.

Загальна характеристика пам'яті. Психологічні теорії пам'яті і проблеми пам'яті в асоціанізмі, гештальтпсихології, біхевіоризмі; соціально-психологічний підхід до проблем пам'яті; інформаційний підхід до проблем пам'яті; діяльнісний та системний підходи до вивчення пам'яті.

Процеси пам'яті: запам'ятовування та фактори, що його зумовлюють, взаємовідношення довільного і мимовільного в запам'ятовуванні. Відтворення. Зберігання-забування. Теорії забування. Явище ремінісценції.

Види пам'яті: проблема класифікації пам'яті, основні підходи до виділення видів пам'яті. Образна пам'ять та її особливості. Словесно-логічна пам'ять, її зв'язок із мисленням. Довільна і мимовільна пам'ять. Види пам'яті за ознакою тривалості; запам'ятовування і зберігання матеріалу.

Проблема короткочасної пам'яті: дослідження короткочасної пам'яті в зарубіжній та вітчизняній психології. Оперативна пам'ять. Взаємозв'язок короткочасної та довгочасної пам'яті. Психологічна характеристика властивостей пам'яті. Фізіологічні основи пам'яті: лабільна і стабільна фази пам'яті, модифікація мозкових станів, проблема локалізації функцій пам'яті. Клінічні порушення пам'яті. Деякі вікові та індивідуальні особливості пам'яті: загальна характеристика змін розвитку пам'яті, вікові особливості динаміки розвитку пам'яті, індивідуальні особливості пам'яті людей.

Тема 3. Мислення. Уява і уявлення у творчій діяльності

Загальна характеристика мислення. Основні положення теорій мислення М. Сеченова, Л. С. Виготського, С. Л. Рубінштейна, П. Я. Гальперіна, Г. С. Костюка. Теорія мислення як теорія поетапного формування розумових дій (закономірності процесу інтеріоризації зовнішніх предметних дій, типи орієнтації тощо).

Основні положення суб'єктивного підходу до досліджень мислення (Л. М. Веккер, О. Ю. Артем'єва та ін.). Характеристика мислення як процесу розв'язання задач. Фазний характер процесу мислення. Поняття проблемної ситуації та задачі. Класифікація факторів, які впливають на процес розв'язання задач. Операціональний склад процесу мислення (аналіз - синтез, порівняння, узагальнення - конкретизація, абстрагування - індивідуалізація).

Словесно-образний підхід у процесі мислення. Фактори вибіркості мислинневого процесу. Репродуктивні та продуктивні компоненти мислення. Види мислення. Принцип єдності психіки та діяльності як методологічна основа дослідження видів мислення. Типи мислення в соціогенезі. Стадії розвитку в онтогенезі (наглядно-дійове, наглядно-образне та словесно-логічне мислення). Особливості емпіричного, теоретичного, професійного мислення. Психологічна характеристика властивостей мислення.

Природа індивідуальних відмінностей у мисленні. Індивідуально-психологічні особливості мислення, зумовлені нейродинамічними факторами. Індивідуальні особливості мислення (стратегії мисленнєвої діяльності, її спрямованість). Поняття когнітивного стилю. Особистісні типи мислення. Креативність як психологічна основа індивідуальних відмінностей у мисленні.

Поняття мова та мовлення. Функції мовлення. Психологічні механізми творення мовлення. Мовлення та мислення. Поняття внутрішнього мовлення. Психолінгвістика як галузь вивчення психології мовної діяльності людини. Функціональні структури другої сигнальної системи. Мовна діяльність і проблеми навчання. Мова і свідомість.

Поняття про уявлення та уяву. Класифікація уяви та уявлення. Види і прийоми уяви. Фізіологічні основи уяви. Уява та органічні процеси. Уява та фантазія. Розвиток уяви. Поняття про творчість. Творчість як розв'язування творчих задач. Творче натхнення. Психологічні проблеми навчання творчості. Творчий тренінг. Уява, фантазія, творчість у професійній діяльності психолога.

Поняття фантазії та творчості.

Психофізіологічні основи, види і прийоми уяви. Загадки та проблеми свідомості. Психіка як властивість мозку пізнавати навколишній світ. Поняття про свідоме і підсвідоме. Самосвідомість особистості. Психологічні механізми розуміння та усвідомлення. Самоконтроль у сфері психічних явищ.

Тема 4. Предмет та завдання психології особистості. Психологічна природа особистості, його розвиток та структура

Предмет та основні завдання сучасної психології особистості. Поняттєво-категоріальний апарат психології особистості. Визначення та співвідношення ключових понять: людина, суб'єкт, індивід, індивідуальність, особа, особистість. Наукові підходи до психології особистості. Концепції особистості в різних психологічних школах.

Зв'язки та взаємозв'язки психології особистості з іншими науковими дисциплінами та галузями психології.

Основні принципи та методи дослідження особистості.

Чинники та рушійні сили розвитку особистості. Біологічні та соціальні фактори формування та розвитку особистості. Внутрішні суперечності як рушійні сили особистісного зростання. Погляди на гомеостаз та гегеросгаз як чинники розвитку особистості в різних психологічних школах (психоаналіз, екзистенціалізм, гуманістична психологія).

Соціалізація: поняття, сутність і зміст. Основні принципи, етапи та механізми соціалізації особистості.

Активна діяльність і виховання як фактори формування особистості.

Психологічний зміст понять розвиток, розвиток психіки і розвиток особистості. Онтогенез і філогенез психіки.

Основні моделі вікового розвитку людини. Вікова періодизація розвитку людини. Показники виникнення особистості за О. Леонтьєвим, Б. Ананьєвим, Г. Костюком тощо.

Онтогенез у концепціях вітчизняних психологів. Концепція психосексуального розвитку З. Фрейда, психосоціального розвитку Е. Еріксона, інтелектуального розвитку Ж. Піаже, Л. Виготського тощо.

Головні компоненти психологічної структури особистості у вітчизняних (Б. Г. Ананьєв, К. К. Платонов, С. Л. Рубінштейн) та зарубіжних (З. Фрейд, К. Юнг, Г. Меррей та ін.) психологічних концепціях.

Структурно-функціональні та індивідуально-психологічні характеристики особистості. Типове та індивідуальне в структурі особистості. Роль і місце задатків і здібностей у психологічній структурі особистості. Темперамент як біологічний фундамент особистості. Характер як каркас особистості. Природа характеру.

Спрямованість особистості: поняття, сутність, зміст, види. Джерела спрямованості. Потреби, нужда. Інтереси, особистісні прагнення, настанови. С. Рубінштейн, Е. Фромм, З. Фрейд, А. Маслоу, К. Роджерс щодо спрямованості особистості.

Тема 5. Свідомість, самосвідомість та рефлексивні характеристики особистості

Поняття свідомості та самосвідомості, історія наукових поглядів на природу людського самовідображення. Структура свідомості. Становлення самосвідомості в процесі онтогенезу. Вікові особливості формування самосвідомості.

Стать: поняття, сутність, види та психологічна характеристика. Стать біологічна і психологічна. Чоловіча та жіноча особистість.

Я-концепція та її складові. Образ Я як регулятивний механізм психічного життя. Формування та функції самооцінки в розвитку особистості. Види самооцінки. Рефлексія в особистісному зростанні.

Життєвий шлях і життєвий світ особистості. Смыслова сфера особистості у різних психологічних концепціях (С. Рубінштейн, О. Леонтьєв, Д. Леонтьєв, Е. Фромм, П. Тілліх, Д- Бюдженталь, К. Роджерс та ін.).

Тема 6. Загальна характеристика афективної сфери особистості. Принципи та методи психології емоцій

Походження та функції емоцій. Емоції та розвиток особистості. Мотивація та емоції. Емоції і свідомість. Емоції та почуття

Теорії емоцій - психоаналітична концепція афекту та мотивації, когнітивні теорії, периферична теорія емоцій, інформаційна теорія емоцій, теорія диференціальних емоцій.

Співвідношення емоцій і поведінки.

Емоції та тіло людини. Психосоматика.

Принципи диференційованості емоцій. Взаємодії компонентів емоцій. Утворення емоційних комплексів, емоційної комунікації. Взаємодії систем, адаптивності, емоційного зараження, саморегуляції. Вивчення експресивного компоненту емоцій, емоційного переживання.

Психологічна характеристика, природа та властивості емоцій і почуттів. Онтогенез емоційної сфери людини. Види почуттів, їх характеристика. Динаміка та обумовленість емоційних явищ. Прояви емоцій та почуттів у поведінці людини.

Поняття емоційного стану в психології. Види емоційних станів (афект, стрес, настрій тощо) та їх характеристики. Методи вивчення емоційних станів та емоційності особистості. Умови виникнення фрустрації. Реакції на фрустрацію. Депривація. Стрес та його характеристика. Види та наслідки стресів. Профілактика стресу.

Тема 7. Теорії волі. Вольові якості особистості

Воля як явище у філософських та психологічних підходах. Основні поняття та розвиток вчення про волю. Природа та функції волі.

Довільні і вольові дії, їх структура. Етапи вольової дії. Зв'язок довільного управління з мовними сигналами. Форми довільного управління поведінкою: самодетермінація, самоініціація, самоконтроль, самообілізація.

Воля та пізнавальна сфера особистості. Воля та емоційна сфера особистості.

Індивідуальні та статеві особливості емоційної сфери особистості. Методи вивчення вольових якостей особистості. Формування і розвиток вольових якостей особистості.

Склад та структура вольових якостей. Загальні властивості вольових якостей: широта, сила і стійкість. Класифікація вольових якостей. Розвиток вольових якостей особистості.

Патологія волі. Розлади довільного управління психічними процесами. Порушення доцільності дій. Моторні розлади мови. Розлади довільних рухливих дій.

Тема 8. Проблеми та методологічні основи структурного аналізу діяльності

Порівняльний аналіз психологічних теорій діяльності. Теорії та структура діяльності за С. Л. Рубінштейном і О. М. Леонтьєвим. Характеристика основних видів діяльності та зумовленість ефективності діяльності особистісними та індивідуально-психічними якостями. Психологічний аналіз понять-цілей, потреб, мотивів, мотивацій діяльності та поведінки особистості.

Тема 9. Психологічний аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності та поведінки особистості

Активність особистості та її джерела. Класифікація потреб. Потреби і мотиви. Мотиви та цілі діяльності. Класифікація мотивів поведінки і діяльності особистості. Спрямованість особистості.

Аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності та поведінки. Мотивація та пізнавальні процеси. Мотиви та емоційно-вольові процеси і навички. Джерела активності особистості. Класифікація потреб та мотивів поведінки і діяльності особистості.

Тема 10. Психологічний аналіз операціональної підсистеми діяльності та поведінки особистості

Операціональна підсистема діяльності та поведінки особистості: поняття та складові.

Сучасні погляди психологічної теорії діяльності. Основні положення вивчення складу діяльності за С. Л. Рубінштейном, О. М. Леонт'євим: мотив - діяльність, ціль - дія, задача - операція, операція – функціонально - фізіологічна система. Психологічні теорії діяльності. Психомоторика в складі діяльності. Формування сенсомоторних навичок. Зумовленість дій головними ознаками праці. Співвідношення понять знання, навички та вміння. Формування навичок і вмінь.

Тема 11. Психологічний аналіз інформаційної підсистеми діяльності та поведінки особистості

Інформаційна основа діяльності. Поняття про два інформаційні плани: актуальний і потенційний. Основні властивості заміщуваних знаків за М. К. Тутушкіним. Інформаційний аналіз діяльності за Б. Ф. Ломовим і В. Д. Шадриковим: психофізичний, оцінювальний, психологічний.

Сутність понять в інформаційній підсистемі образ, знак, мова, код, модель, символ. Основні властивості заміщувальних знаків.

Психологічні аспекти обробки інформації та прийняття рішень. Процес інформаційного обслуговування діяльності, поведінки.

Обробка інформації в процесі прийняття рішень. Особливості процесу обробки інформації. Основні характеристики обробки інформації - об'ємні і швидкісні її параметри.

Тема 12. Психологічний аналіз регулятивної підсистеми особистості

Загальна характеристика регуляторних процесів. Основні поняття саморегуляції, діяльності і поведінки.

Слово у складі саморегуляції діяльності та поведінки. Психологічні проблеми надійності особистості. Психологічне забезпечення надійності професійної діяльності.

Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність. Загальна характеристика профпридатності. Загальні та визначальні ознаки індивідуального стилю діяльності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Загальна характеристика сенсорно-перцептивних процесів.	24	4		4		16							18	2		2		14						
Тема 2. Увага. Пам'ять.	10	2		2		6							14					14						
Тема 3. Мислення. Уява і уявлення у творчій діяльності.	24	4		4		16							18	2		2		14						
Тема 4. Предмет та завдання психології особистості. Психологічна структура особистості.	24	4		4		16							14					14						
Тема 5. Свідомість, самосвідомість та рефлексивні характеристики особистості.	10	2		2		6							14					14						
Тема 6. Принципи та методи психології емоцій. Емоційні стани і фактори їх регуляції.	10	2		2		6							14					14						
Тема 7. Теорії волі. Вольові якості особистості.	10	2		2		6							14	2				12						
Тема 8. Проблеми та методологічні основи структурного аналізу діяльності.	20	4		4		12							14					14						
Тема 9. Психологічний	10	2		2		6							14					14						

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності та поведінки особистості.																								
Тема 10. Психологічний аналіз операціональної підсистеми діяльності та поведінки особистості.	10	2		2		6							14					14						
Тема 11. Психологічний аналіз інформаційної підсистеми діяльності та поведінки особистості	10	2		2		6							14					14						
Тема 12. Психологічний аналіз регулятивної підсистеми особистості.	18	4		4		10							18					18						
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	34		34		112							180/6	6		4		170						

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття		34						
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття		34						
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів		112						
	Усього годин		180						
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття	4	2						
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття	2	2						
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів	84	86						
	Усього годин	90	90						
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Загальна характеристика сенсорно-перцептивних процесів.	Об'єкт і предмет психології.	2		2	
	Поняття про відчуття. Поняття про сприймання	2			
Тема 2. Увага. Пам'ять.	Пізнавальні процеси. Поняття про пам'ять. Різновиди пам'яті.	2			
Тема 3. Мислення. Уява і уявлення у творчій діяльності.	Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Уява і уявлення у творчій діяльності.	2		2	
	Мова і мовлення. Спілкування.	2			
Тема 4. Предмет та завдання психології особистості. Психологічна структура особистості.	Психологічна структура особистості. Поняття про темперамент. Типи темпераментів.	2			
	Структура здібностей та різновиди. Поняття про характер. Структура характеру.	2			
Тема 5. Свідомість, самосвідомість та рефлексивні характеристики особистості.	Свідомість, самосвідомість та рефлексивні характеристики особистості.	2			
Тема 6. Принципи та методи психології емоцій. Емоційні стани і фактори їх регуляції.	Емоції і почуття.	2			
Тема 7. Теорії волі. Вольові якості особистості.	Поняття про волю. Довільні дії та їх особливості.	2		2	
Тема 8. Проблеми та методологічні основи структурного аналізу діяльності.	Психологічний аналіз діяльності.	2			
	Підприємницька діяльність.	2			
Тема 9. Психологічний аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності	Психологічний аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності та	2			

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
та поведінки особистості.	поведінки особистості.				
Тема 10. Психологічний аналіз операціональної підсистеми діяльності та поведінки особистості.	Психологічний аналіз операціональної підсистеми діяльності та поведінки особистості.	2			
Тема 11. Психологічний аналіз інформаційної підсистеми діяльності та поведінки особистості	Психологічний аналіз інформаційної підсистеми діяльності та поведінки особистості	2			
Тема 12. Психологічний аналіз регулятивної підсистеми особистості.	Надійність професійної діяльності. Резерви психіки.	2			
	Психологія менеджменту.	2			
Усього		34		6	

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту:
<http://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=2690>

5.2. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Загальна характеристика сенсорно-перцептивних процесів.	Об'єкт і предмет психології.	2		2	
	Поняття про відчуття. Поняття про сприймання	2			
Тема 2. Увага. Пам'ять.	Пізнавальні процеси. Поняття про пам'ять. Різновиди пам'яті.	2			
Тема 3. Мислення. Уява і уявлення у творчій діяльності.	Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Уява і уявлення у творчій діяльності.	2		2	
	Мова і мовлення. Спілкування.	2			
Тема 4. Предмет та завдання психології особистості. Психологічна структура особистості.	Психологічна структура особистості. Поняття про темперамент. Типи темпераментів.	2			
	Структура здібностей та різновиди. Поняття про характер. Структура характеру.	2			
Тема 5. Свідомість, самосвідомість та рефлексивні характеристики особистості.	Свідомість, самосвідомість та рефлексивні характеристики особистості.	2			
Тема 6. Принципи та методи психології емоцій. Емоційні стани і фактори їх регуляції.	Емоції і почуття.	2			
Тема 7. Теорії волі. Вольові якості особистості.	Поняття про волю. Довільні дії та їх особливості.	2			
Тема 8. Проблеми та методологічні основи структурного аналізу діяльності.	Психологічний аналіз діяльності.	2			
	Підприємницька діяльність.	2			
Тема 9. Психологічний аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності та поведінки особистості.	Психологічний аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності та поведінки особистості.	2			

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 10. Психологічний аналіз операціональної підсистеми діяльності та поведінки особистості.	Психологічний аналіз операціональної підсистеми діяльності та поведінки особистості.	2			
Тема 11. Психологічний аналіз інформаційної підсистеми діяльності та поведінки особистості	Психологічний аналіз інформаційної підсистеми діяльності та поведінки особистості	2			
Тема 12. Психологічний аналіз регулятивної підсистеми особистості.	Надійність професійної діяльності. Резерви психіки.	2			
	Психологія менеджменту.	2			
Усього		34		4	

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <http://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=2690>

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування (тести наведено Порталі навчальних ресурсів інституту: <http://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=2690>)
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем вищої освіти особистих знань, запитання для самоконтролю, вирішення задач.

Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для самостійного вивчення за темами:

Тема 1. Загальна характеристика сенсорно-перцептивних процесів

1. Основні характеристики когнітивної сфери особистості. Визначення та властивості понять відчуття та сприймання.
2. Модальність (якість) відчуття. Інтенсивність відчуття як його кількісна характеристика.
3. Поняття про аперцепцію. Вплив специфічних характеристик перцептивного образу (цілісності, предметності, узагальненості та ін.) на відображення просторово-часових, якісних та кількісних характеристик об'єктів.

Тема 2. Увага. Пам'ять

1. Увага в пізнавальній діяльності особистості.
2. Психологічна активність і форми її прояву.
3. Фізіологічні умови уваги. Уявлення про увагу в класичній та сучасній фізіології: підвищення вибіркової мозкової активності як основа зосередженості уваги.
4. Розвиток і формування уваги.
5. Психологічні теорії пам'яті і проблеми пам'яті в асоціанізмі, гештальтпсихології, біхевіоризмі; соціально-психологічний підхід до проблем пам'яті; інформаційний підхід до проблем пам'яті; діяльнісний та системний підходи до вивчення пам'яті.
6. Види пам'яті: проблема класифікації пам'яті, основні підходи до виділення видів пам'яті.
7. Фізіологічні основи пам'яті: лабільна і стабільна фази пам'яті, модифікація мозкових станів, проблема локалізації функцій пам'яті.

Тема 3. Мислення. Уява і уявлення у творчій діяльності

1. Основні положення теорій мислення М. Сеченова, Л. С. Виготського, С. Л. Рубінштейна, П. Гальперіна, Г. С. Костюка.
2. Основні положення суб'єктивного підходу до досліджень мислення (Л. М. Веккер, О. Ю. Артем'єва та ін.).
3. Природа індивідуальних відмінностей у мисленні. Індивідуально-психологічні особливості мислення, зумовлені нейродинамічними факторами.
4. Психолінгвістика як галузь вивчення психології мовної діяльності людини.
5. Поняття про творчість. Творчість як розв'язування творчих задач. Творче натхнення. Психологічні проблеми навчання творчості.
6. Психофізіологічні основи, види і прийоми уяви. Самосвідомість особистості.

Тема 4. Предмет та завдання психології особистості. Психологічна структура особистості

1. Структурно-функціональні та індивідуально-психологічні характеристики особистості.
2. Спрямованість особистості: поняття, сутність, зміст, види.
3. Джерела спрямованості. Потреби, нужда. Інтереси, особистісні прагнення, настанови. С. Рубінштейн, Е. Фромм, З. Фрейд, А. Маслоу, К. Роджерс щодо спрямованості особистості.

Тема 5. Свідомість, самосвідомість та рефлексивні характеристики особистості

1. Свідомість, самосвідомість та рефлексивні характеристики особистості.
2. Стать: поняття, сутність, види та психологічна характеристика.
3. Я-концепція та її складові.
4. Життєвий шлях і життєвий світ особистості. Сміслова сфера особистості у різних психологічних концепціях (С. Рубінштейн, О. Леонтьєв, Д. Леонтьєв, Е. Фромм, П. Тілліх, Д. Бюдженталь, К. Роджерс та ін.).

Тема 6. Принципи та методи психології емоцій. Емоційні стани і фактори їх регуляції

1. Теорії емоцій - психоаналітична концепція афекту та мотивації, когнітивні теорії, периферична теорія емоцій, інформаційна теорія емоцій, теорія диференціальних емоцій.
2. Співвідношення емоцій і поведінки.
3. Емоції та тіло людини. Психосоматика.

Тема 7. Теорії волі. Вольові якості особистості

1. Воля як явище у філософських та психологічних підходах. Основні поняття та розвиток вчення про волю. Природа та функції волі.
2. Воля та пізнавальна сфера особистості. Воля та емоційна сфера особистості.

3. Індивідуальні та статеві особливості емоційної сфери особистості
4. Регулятивне значення емоцій і волі в самотворенні особистості.
5. Афективна сфера - від потягів через емоції й почуття до волі - самотворення особистості, визначення її життєвого шляху опосередковано через діяльність.
6. Патологія волі.
7. Розлади довільного управління психічними процесами.
8. порушення доцільності дій. Моторні розлади мови. Розлади довільних рухливих дій.

Тема 8. Проблеми та методологічні основи структурного аналізу діяльності

1. Теорії та структура діяльності за С. Л. Рубінштейном і О. М. Леонтьєвим.
2. Психологічний аналіз понять-цілей, потреб, мотивів, мотивацій діяльності та поведінки особистості.

Тема 9. Психологічний аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності та поведінки особистості

1. Аналіз потребнісно-мотиваційної підсистеми діяльності та поведінки.
2. Мотивація та пізнавальні процеси.
3. Мотиви та емоційно-вольові процеси і навички.

Тема 10. Психологічний аналіз операціональної підсистеми діяльності та поведінки особистості

1. Зумовленість дій головними ознаками праці.
2. Співвідношення понять знання, навички та вміння.
3. Формування навичок і вмінь.

Тема 11. Психологічний аналіз інформаційної підсистеми діяльності та поведінки особистості

1. Психологічні аспекти обробки інформації та прийняття рішень.
2. Процес інформаційного обслуговування діяльності, поведінки.
3. Основні характеристики обробки інформації - об'ємні і швидкісні її параметри.

Тема 12. Психологічний аналіз регулятивної підсистеми особистості

1. Слово у складі саморегуляції діяльності та поведінки.
2. Психологічні проблеми надійності особистості.
3. Психологічне забезпечення надійності професійної діяльності.
4. Загальна характеристика профпридатності. Загальні та визначальні ознаки індивідуального стилю діяльності.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)												Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами												
		тема 1	Тема 2	тема 3	Тема 4	Тема 5	тема 6	тема 7	тема 8	тема 9	тема 10	тема 11		

2019/2020	60	6	3	9	6	3	3	6	6	3	6	3	6	40	100
-----------	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-----

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)													Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами													
		тема 1	Тема 2	тема 3	тема 4	Тема5	тема 6	тема 7	тема 8	тема 9	тема 10	тема 11	тема 12		
2019/2020	60	6	3	9	6	3	3	6	6	3	6	3	6	40	100

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування на Порталі навчальних ресурсів інституту, оцінювання відвідування аудиторних занять, письмові фронтальні опитування.

- для студентів заочної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування на Порталі навчальних ресурсів інституту, оцінювання відвідування аудиторних занять.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни Психологія (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: **екзамен письмовий;**
- для студентів заочної форми навчання: **екзамен письмовий.**

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Савчин М. Б. Загальна психологія : навчальний посібник / М. Б. Савчин. – Київ : Академія, 2018. – 344 с.
2. Сергієнкова О. П. Загальна психологія : підручник / О. П. Сергієнкова. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 296 с.
3. Столяренко О. Б. Психологія особистості : навчальний посібник / О. Б. Столяренко. – Київ : Медицина, 2018. – 280 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

4. Гуцуляк Н. М. Психологія : навчальний посібник / Н. М. Гуцуляк, Н. Г. Матейчук. – Чернівці : Технодрук, 2014. – 300 с.
5. Корольчук М. С. Основи психології. Опорні конспекти, схеми, методики / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко. – Київ : Ніка – Центр, 2011. – 320 с.
6. Максименко С. Д. Загальна психологія : навчальний посібник / С. Д. Максименко. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. – 272 с.